

NPO DETAILANALYSE

2025-10-08_VPWON_1360588

Uitzending: NPO-Sending | 2025-10-08 | Geanalyseerd op: 2026-05-22 20:53

Version 3.0-detail | Universal 3.0-detail | Konverter 3.4 (2026-05-20) | Maatstaf: Mediawet 2008 Art. 2.1

TOTAALSCORE

5.2/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

0 = evenwichtig, 10 = sterk eenzijdig/manipulatief

POLITIEK SPECTRUM

Classificatie op basis van Chapel Hill Expert Survey (CHES) 2024

De Chapel Hill Expert Survey (CHES 2024) is een academische enquête onder 609 politicologen in 31 landen. Elke partij wordt beoordeeld op een schaal van 0 (extreem-links) tot 10 (extreem-rechts).

Partij	SP	GL-PvdA	PvdD	D66	CDA	NSC	CU	VVD	BBB	SGP	PVV	FvD
CHES	1.10	2.40	2.50	4.80	5.50	5.80	6.00	7.00	7.50	7.80	9.20	9.50
Spectrum	Links	Links	Links	Links	Midden	Midden	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts

De totale tendens wordt weergegeven op een 0–10-schaal (0 = sterk links-bevoordelend, 5 = evenwichtig, 10 = sterk rechts-bevoordelend). De berekening is gebaseerd op het verschil in gemiddelde bevoordeling van linkse vs. rechtse partijen (groepering volgens CHES 2024).

TENDENS (L – R)

4.2 / 10

Evenwichtig

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

← Links

Rechts →

Bron: Chapel Hill Expert Survey 2024 — chesdata.eu | [Jolly et al., Electoral Studies, 2022](https://doi.org/10.1017/XES.2022.1) | Drempelwaarden: [Pew Research Center](https://www.pewresearch.org/)

Dit gedeelte biedt politieke context en telt niet mee voor de totaalscore.

POLITIEK LANDSCHAP

Het kabinet-Schoof (sinds juli 2024) is een extraparlamenteair kabinet bestaande uit PVV, VVD, NSC en BBB. Premier Dick Schoof is partijloos. De grootste oppositiepartijen zijn GL-PvdA (25 zetels), D66 (9 zetels), SP (5 zetels), CDA (5 zetels) en PvdD (3 zetels).

Partij	CHES L-R	Zetels	Regering/Oppositie	Kernpositie
SP	1.1	5	Oppositie	Sociaaleconomische gelijkheid, anti-marktwerking
GL-PvdA	2.4	25	Oppositie (grootste)	Klimaat, humaan asielbeleid, eerlijk delen
PvdD	2.5	3	Oppositie	Dierenrechten, klimaat, progressief
D66	4.8	9	Oppositie	Pro-EU, liberaal-progressief, onderwijs
CDA	5.5	5	Oppositie	Christendemocratisch, midden
NSC	5.8	20	Regering	Bestaanszekerheid, rechtsstaat, beheersbare migratie
CU	6.0	3	Oppositie	Christelijk-sociaal, midden-rechts
VVD	7.0	24	Regering	Vrije markt, liberaal-rechts, ondernemerschap
BBB	7.5	7	Regering	Agrarisch-populistisch, boerenbescherming
SGP	7.8	3	Oppositie	Reformatorisch, ver rechts
PVV	9.2	37	Regering (grootste)	Anti-islam, asielstop, anti-elite
FvD	9.5	3	Oppositie	Extreemrechts, Baudet

De coalitie staat onder druk door interne spanningen, met name rond de rechtsstaat en het asielbeleid. De VVD bevindt zich in een identiteitscrisis: de samenwerking met PVV botst met klassiek-liberale kernwaarden. Drie weken voor de Provinciale Statenverkiezingen (29 oktober, zoals vermeld in de uitzending) staat de VVD laag in de peilingen. De energietransitie en netcongestie vormen een tweede grote spanningslijn, waarbij economische haalbaarheid botst met klimaatambities.

De NPO is de publieke omroep van Nederland en valt onder de Mediawet 2008. Artikel 2.1 verplicht de publieke omroep tot pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving over het gehele aanbod. De omroepverenigingen (zoals BNNVARA, KRO-NCRV, AVRO) hebben eigen redactionele verantwoordelijkheid. PVV-leider Wilders heeft de NPO herhaaldelijk bekritiseerd als "linkse omroep".

HOOFDSTUK 1 — PARTIJPOLITIEKE BIAS

Beoordeling per partij

Partij	Score (-5..+5)	Uitzendingweergave vs. Partijprogramma
VVD	-2	03:00 "campagne-nachtmerrie voor de VVD" / 03:11 "het voelt niet oprecht" / 03:15 "Die is me iets te agressief" — Partijprogramma: VVD als liberale partij voor ondernemerschap en rechtsstaat. Weergave: intern conflict en leiderschapsfalen centraal gesteld; liberale beleidsinhoud vrijwel afwezig. Licht vervormd door eenzijdige focus op interne problemen.
PVV	-3	07:00 "een partij die we kennen van het doen van voorstellen die ingaan tegen democratische en rechtstatelijke waarden" / 08:09 "de omvolkingstheorie in de Eerste Kamer had verkondigd" — Partijprogramma: PVV als partij voor asielstop, koopkracht, veiligheid. Weergave: uitsluitend geframed als antidemocratische bedreiging; geen enkele inhoudelijke partijpositie correct weergegeven. Vervormd.
GL-PvdA	0	Niet in uitzending.
NSC	0	Niet in uitzending.
D66	0	Niet in uitzending.
BBB	0	Niet in uitzending.
CDA	0	Niet in uitzending.
SP	0	Niet in uitzending.

Samenvatting Partijbias

- Nauwkeurigste weergave: GL-PvdA, NSC, D66, BBB, CDA, SP (score 0 — niet behandeld, dus geen vervorming)
- Sterkste vervorming: PVV (score -3)
- Gemiddelde afwijking van 0: 0.6
- Conclusie: De uitzending behandelt de VVD uitsluitend vanuit het perspectief van intern verval en leiderschapsfalen, zonder de inhoudelijke partijposities correct weer te geven. De PVV wordt door de moderator en de gast uitsluitend gekarakteriseerd als antidemocratische en rechtsstatelijk gevaarlijke partij, zonder dat PVV-standpunten inhoudelijk worden gepresenteerd of weersproken. Dit levert een structureel vertekend beeld op van beide partijen.

Links-Rechts-Algemene Tendens

TENDENTIESCORE: +1.4

INDELING: Links-begunstigend

Motivering: De uitzending plaatst de VVD en PVV consequent in een negatief licht — de VVD als partij in crisis die de rechtsstaat ondermijnt, de PVV als antidemocratische kracht. Linkse of progressieve partijen komen niet aan bod, maar worden ook niet bekritiseerd. Het energietransitieverhaal is inhoudelijk pro-klimaatbeleid geframed, waarbij consistent beleid voor de energietransitie als norm wordt gepresenteerd. De combinatie van negatieve framing van rechts-regeringspartijen en afwezigheid van kritische vragen aan progressieve alternatieven resulteert in een licht links-begunstigende tendens.

HOOFDSTUK 2 — UITZENDINGSINFORMATIE EN THEMATISCH KADER

Uitzendingsgegevens

- Titel: NOS Journaal (avonduitzending, vermoedelijk 20:00 of 22:00 uur)
- Datum: 08.10.2025
- Lengte (geschat uit transcript):
- Presentator/Reporter: Niet bij naam genoemd in transcript; Saskia Dekkers (Europacorrespondent) als verslaggever; Jeroen (weerman/redacteur, 38:01)
- Geïnterviewde personen:

Persoon	Functie	Partij/Affiliatie	Politiek Spectrum
Cees van de Sanden	Senator (Eerste Kamer), aftredend	VVD (vertrekkend)	Rechts-liberaal
Saskia Dekkers	Europacorrespondent NOS	NOS (redactioneel)	Neutraal/journalistiek
Mike	Dakloze jongere (21 jaar)	Geen	Geen
Harmen	Dakloze vrijwilliger	Geen	Geen
Medewerker daklozenopvang Ede	Opvangmedewerker	Geen	Geen
Wethouder/gemeenteambtenaar Zwolle	Gemeente Zwolle	Geen	Geen
Initiatiefnemer zonnepark Duiven	Burgerinitiatief	Geen	Geen
Netbeheerder/energiedeskundige	Energiesector	Geen	Geen
Richard Kampers	Wijkbewoner Saksen Weimar	Geen	Geen
Bedrijvenpark-vertegenwoordiger Arnhem	Duurzaam bedrijvenpark	Geen	Geen

Hoofdthema

De uitzending behandelt drie hoofdonderwerpen: het vertrek van VVD-senator Cees van de Sanden wegens fundamentele kritiek op de koers van zijn partij, de groeiende dakloosheid in middelgrote Nederlandse gemeenten, en de politieke crisis in Frankrijk rondom president Macron; als vierde onderwerp wordt de netcongestie en energietransitie in Arnhem behandeld.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

HOOFDSTUK 3 — 15 CRITERIA: DETAILANALYSE

Hardfacts — 9 technieken die telbaar en wetenschappelijk verifieerbaar zijn

1. EXPERTENKEUZE

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wie komt als expert aan het woord?

Expert 1: Cees van de Sanden (aftredend VVD-senator)

Tijdstempel: 01:34

Uitspraak

"De partij doet uitspraken en steunt voorstellen die tegen de rechtstaat in gaan."

Inkadering

Vertrekkend partijlid met persoonlijk conflict met zijn partij; advocaat van beroep.

Ontbrekende tegenstem: VVD-partijleiding, loyale VVD-senatoren, staatsrechtjurist.

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: Senator ontvangt vergoeding van de Eerste Kamer (publiek gefinancierd). Als vertrekkend lid heeft hij geen financieel belang meer bij de VVD. Wel reputationeel belang bij het rechtvaardigen van zijn vertrek.

(b) MANDAAT: Als senator heeft hij mandaat voor wetgevingscontrole, niet als partijcriticus. Zijn rol als criticus is persoonlijk, niet institutioneel.

D1 Belangenconflict: -1 — Persoonlijk conflict met de partij die hij bekritiseert; reputationeel belang bij rechtvaardiging van zijn besluit.

D2 Persoonlijk risico: +1 — Hij verliest zijn fractiesteun en politieke netwerk; enig risico aanwezig.

D3 Vakbekwaamheid: +1 — Advocaat, dus juridische kennis relevant voor rechtsstaatoordelen; geen politicoloog.

D4 Meningsconsistentie: 0 — Onduidelijk of hij eerder publiekelijk dezelfde kritiek uitte; intern wel (08:41).

D5 Emotionalisering vs. data: 0 — Mix van juridische argumenten (Raad van State) en persoonlijke beleving ("buikpijn").

D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron; citeert Raad van State maar is zelf geen primaire bron.

TOTAAL: +1 → BRONLICHT: GEEL

(c) VAKBEKWAAMHEID: De uitzending presenteert Van de Sanden als een principiële klokkenluider zonder zijn persoonlijk belang bij het rechtvaardigen van zijn vertrek te benoemen. Dit is structureel partijdig framing.

Expert 2: Saskia Dekkers (NOS Europacorrespondent)

Tijdstempel: 24:26

Uitspraak

"Macron ongelooflijk impopulair is. Volgens de laatste peilingen heeft hij nog maar de steun van de Fransen van 14 procent."

Inkadering

NOS-journalist, geen onafhankelijk politicoloog of Fransespecialist.

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: NOS, publiek gefinancierd. Geen direct financieel belang bij een bepaalde uitkomst.

(b) MANDAAT: Europacorrespondent; mandaat voor verslaggeving, niet voor politieke analyse.

D1 Belangenconflict: +1 — Geen direct belang; wel institutioneel belang bij dramatisering (kijkcijfers).

D2 Persoonlijk risico: +1 — Journalistieke reputatie op het spel bij feitelijke fouten.

D3 Vakbekwaamheid: +1 — Ervaren correspondent, maar geen politicoloog of econoom.

D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent met eerdere NOS-berichtgeving over Macron.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

D5 Emotionalisering vs. data: -1 — Gebruikt peilingscijfers maar ook emotioneel geladen taal ("mes in de rug", "zorgwekkend").

D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron; citeert peilingen zonder bronvermelding.

TOTAAL: +3 → BRONLICHT: GEEL

Ontbrekende expertgroepen:

- Onafhankelijk staatsrechtjurist (voor beoordeling rechtsstaat-claims)
- Onafhankelijk politicoloog gespecialiseerd in Franse politiek
- Woningmarktonderzoeker of dakloosheidsexpert (ETHOS-onderzoekers zelf komen niet aan het woord)

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
Cees van de Sanden (aftredend VVD-senator)	-1	+1	+1	0	0	0	+1	GEEL
Saskia Dekkers (NOS Europacorrespondent)	+1	+1	+1	+1	-1	0	+3	GEEL

Samenvatting:

- Van de Sanden: GEEL (+1) — Persoonlijk belang bij rechtvaardiging vertrek; juridische kennis aanwezig maar partijdig gekleurd.
- Dekkers: GEEL (+3) — Ervaren correspondent maar geen onafhankelijk expert; emotioneel geladen taalgebruik.

2. BRONKEUZE

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Beweringen zonder primaire bron = strafpunten (geruchtcontrole)

Definitie: Welke bronnen worden geciteerd? Zijn ze divers en onafhankelijk?

Bron 1: Raad van State (via Van de Sanden)

Tijdstempel: 05:31 — Uitspraak: "De Raad van State heeft duidelijk een negatief oordeel aangegeven."

(a) Financiering en beheer: Staatsorgaan, publiek gefinancierd. Onafhankelijk adviesorgaan.

(b) Structureel belangenconflict: Geen direct belang; adviesrol is institutioneel onafhankelijk.

(c) Ontbrekende tegenbron: Het Raad van State-advies wordt niet geciteerd of getoond; geen verificatie of het oordeel inderdaad "duidelijk negatief" was of genuanceerder.

Ontbrekende tegenbron

Het ministerie van Justitie of de VVD-fractie had het advies anders kunnen interpreteren.

Bron 2: RTL Nieuws (anonieme VVD-prominenten)

Tijdstempel: 04:42 — Uitspraak: "Partijprominenten die anoniem willen blijven zeggen: [tekst niet volledig in transcript]"

(a) Financiering: RTL, commercieel medium.

(b) Structureel belangenconflict: Commercieel belang bij dramatisering van politieke onrust.

(c) Ontbrekende tegenbron: Anonieme bronnen zijn niet verifieerbaar; geen naam, geen functie.

Geruchttoets (strafpunten):

Gerucht 1:

Tijdstempel: 04:44

Bewering: "Partijprominenten die anoniem willen blijven zeggen: [inhoud niet volledig weergegeven in transcript]"

Woordmarkering: "anoniem willen blijven"

Primaire bron aanwezig: Nee — Strafpunt (+1)

Bron 3: Peilingwijzer (VVD-zetels)

Tijdstempel: 03:00 — Uitspraak: "In de meest recente peilingwijzer komt de partij uit op 13 tot 17 zetels."

(a) Financiering: Peilingwijzer is een aggregaat van meerdere peilingbureaus; methodologisch transparant.

(b) Structureel belangenconflict: Geen direct belang.

(c) Ontbrekende tegenbron: Geen context over betrouwbaarheidsmarges of historische vergelijking.

Bron 4: Onderzoek dakloosheid (ETHOS-telling)

Tijdstempel: 11:29 — Uitspraak: "Die vraag proberen onderzoekers te beantwoorden in de derde zogenoemde Ethos-telling."

(a) Financiering: Niet vermeld; ETHOS is een Europees onderzoekskader; Nederlandse uitvoering vermoedelijk door Federatie Opvang of gemeenten.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

(b) Structureel belangenconflict: Opvangorganisaties hebben belang bij het aantonen van groeiende problematiek (financiering, relevantie).

(c) Ontbrekende tegenbron: Geen kritische noot bij de methodologie; geen onafhankelijke onderzoeker aan het woord.

Samenvatting: De bronkeuze is beperkt en deels niet-verifieerbaar. Anonieme bronnen via RTL worden zonder verificatie overgenomen. De ETHOS-telling wordt gepresenteerd zonder methodologische toelichting of onafhankelijke verificatie. Het Raad van State-advies wordt via een partijdige bron geciteerd zonder primaire verificatie.

3. TIJDSVERDELING									5/10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Definitie: Verdeling van spreektijd tussen verschillende posities.

Geschatte spreektijd:

- Cees van de Sanden (VVD-criticus): ca. 7 min. (18%)
- Presentator/moderator: ca. 8 min. (21%)
- Saskia Dekkers (NOS-correspondent): ca. 5 min. (13%)
- Dakloosheidsverhaal (meerdere personen): ca. 8 min. (21%)
- Energietransitieverhaal (meerdere personen): ca. 7 min. (18%)
- Overige items (Rotterdam, Aalten, Comey, Denemarken, Duitsland, Frankrijk kort): ca. 3 min. (8%)

Samenvatting: De VVD-crisissegment (inclusief achtergrondreportage) domineert de uitzending. De VVD-partijleiding en de PVV krijgen geen spreektijd, terwijl de kritiek op beide partijen substantieel is. De tijdsverdeling is daarmee structureel asymmetrisch voor het politieke segment.

4. WEGLATEN (Selectieve Omissie)

7/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wat wordt niet getoond, hoewel relevant?

Omissie 1:

Context: Geen hoor en wederhoor van de VVD-partijleiding (Yeşilgöz).

Relevant bij: 01:39 — "We spraken de VVD en die zeggen overvallen te zijn door uw besluit."

Effect: De VVD-reactie wordt samengevat in één zin door de presentator; de partijleiding krijgt geen gelegenheid de beschuldigingen van Van de Sanden inhoudelijk te weerspreken. Dit suggereert dat de VVD geen verweer heeft.

Omissie 2:

Context: Geen reactie van de PVV op de kwalificatie "antidemocratisch" en "omvolkingstheorie".

Relevant bij: 07:00 — "De PVV is een partij die we kennen van het doen van voorstellen die ingaan tegen democratische en rechtstatelijke waarden."

Effect: De PVV wordt als feit gekarakteriseerd als antidemocratisch, zonder dat de partij de gelegenheid krijgt te reageren. Dit is een schending van het beginsel van hoor en wederhoor.

Omissie 3:

Context: Tegenstanders van het azc in Aalten krijgen geen spreektijd.

Relevant bij: 20:43 — "In mei waren er in Aalten juist demonstraties tegen een asielzoekerscentrum."

Effect: Alleen voorstanders van het azc komen aan het woord; de eerder gedemonstreerde tegenstanders worden vermeld maar niet gehoord. Dit creëert een eenzijdig beeld van het maatschappelijk draagvlak.

Samenvatting: De uitzending laat structureel de stemmen weg van partijen en personen die bekritiseerd worden (VVD-leiding, PVV, azc-tegenstanders). Dit patroon van selectieve omissie versterkt de eenzijdige framing van meerdere onderwerpen.

Ontbrekende stemmen

- VVD-woordvoerder of Dilan Yeşilgöz: Had de beschuldigingen van Van de Sanden kunnen weerspreken of nuanceren.
- PVV-woordvoerder: Had kunnen reageren op de kwalificatie "antidemocratisch" en "omvolkingstheorie".
- Onafhankelijk staatsrechtjurist: Had kunnen beoordelen of de asielnoodmaatregelen daadwerkelijk de rechtsstaat schenden.
- Minister van Volkshuisvesting (rijksniveau): Had het rijksbeleid inzake dakloosheid en sociale huur kunnen toelichten.
- Tegenstander azc Aalten: Had het perspectief van de meidemonstranten kunnen vertegenwoordigen.
- Energieminister of netbeheerder Tennet: Had de rijksverantwoordelijkheid voor netcongestie kunnen toelichten.
- Onafhankelijk energieeconoom: Had de kosten-batenanalyse van de energietransitie kritisch kunnen beoordelen.
- Dakloze met migratieachtergrond of vluchteling: Had een ander perspectief op dakloosheid kunnen bieden.

5. CIJFERGEBRUIK

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Volledige cijfers omvatten: absoluut getal, aandeel (%) en trend

Definitie: Selectief of misleidend gebruik van statistieken.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 03:03

Cijfer: "In de meest recente peilingwijzer komt de partij uit op 13 tot 17 zetels."

Dimensies: (a) Absolutewaarde aanwezig (13-17 zetels); (b) Aandeel ontbreekt (% van totaal); (c) Trend ontbreekt (vergeleken met huidige 24 zetels of eerdere peilingen)

Ontbrekende context

Geen vergelijking met huidige zetels (24), geen historisch perspectief op VVD-peilingen.

Effect

De daling lijkt dramatischer zonder context; "13 tot 17" klinkt als een vrije val zonder referentiepunt.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 26:45

Cijfer: "Volgens de laatste peilingen heeft hij nog maar de steun van de Fransen van 14 procent."

Dimensies: (a) Absolutewaarde aanwezig (14%); (b) Aandeel aanwezig; (c) Trend ontbreekt (was dit eerder hoger? Wanneer?)

Ontbrekende context

Geen historisch verloop van Macrons populariteit; geen vergelijking met andere Franse presidenten in vergelijkbare situaties.

Effect

"14 procent" klinkt als een historisch dieptepunt zonder context.

Samenvatting: Cijfers worden gebruikt om dramatische effecten te versterken zonder voldoende contextualisering. De ontbrekende trenddata bij zowel VVD-peilingen als Macrons populariteit versterkt de negatieve framing van beide onderwerpen.

6. GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Diskreditering door associatie met negatieve groepen of ideeën.

Associatie 1:

Tijdstempel: 08:09

Citaat

"De PVV was de grootste binnen dat kabinet en leverde zelfs een minister die de omvolkingstheorie in de Eerste Kamer had verkondigd."

Techniek: De PVV wordt geassocieerd met de "omvolkingstheorie" — een term die in het publieke debat sterk geassocieerd is met extreemrechts gedachtegoed en gewelddadige aanslagen (Christchurch). De term wordt als feit gepresenteerd zonder definitie of bronvermelding.

Effect

De VVD wordt indirect mede-verantwoordelijk gesteld voor het "verkondigen" van een theorie die in de volksmond als gevaarlijk extreemrechts geldt; de PVV wordt als inherent extremistisch geframed.

Associatie 2:

Tijdstempel: 07:00

Citaat

"De PVV is een partij die we kennen van het doen van voorstellen die ingaan tegen democratische en rechtstatelijke waarden."

Techniek: De PVV wordt als categorie gedefinieerd als antidemocratisch — een kwalificatie die normaal gereserveerd is voor partijen die de democratie actief willen afschaffen. Dit wordt als vaststaand feit gepresenteerd, niet als mening van Van de Sanden.

Effect

Elke samenwerking met de PVV wordt impliciet als antidemocratisch geframed.

Associatieketen: VVD → samenwerking met PVV → PVV = antidemocratisch + omvolkingstheorie → VVD = medeplichtig aan antidemocratische krachten

Samenvatting: De PVV wordt via twee associatieketens geframed als inherent antidemocratisch en extremistisch, zonder dat de partij de gelegenheid krijgt te reageren. De VVD wordt door associatie mede-verantwoordelijk gesteld. Dit is een klassieke guilt-by-association-techniek die niet als zodanig wordt gemarkeerd.

7. TIMING

5/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Strategische plaatsing van informatie (begin/midden/einde).

Bevinding 1:

Positie: 00:24 (opening)

Inhoud: "Trots. Nu zegt-ie dat de koers van de partij hem buikpijn bezorgt, en stapt hij op."

Timing-effect

De uitzending opent met de VVD-crisis als eerste item, waardoor dit als het belangrijkste nieuws van de dag wordt gepositioneerd. De emotionele term "buikpijn" wordt al in de aankondiging gebruikt, wat de toon voor het hele segment zet.

Bevinding 2:

Positie: 02:49 (vroeg in het segment)

Inhoud: "Dit is een campagne-nachtmerrie voor de VVD."

Timing-effect

De kwalificatie "campagne-nachtmerrie" wordt vroeg in de achtergrondreportage geplaatst, voordat de feiten volledig zijn gepresenteerd. Dit stuurt de interpretatie van alle volgende informatie.

Bevinding 3:

Positie: 04:05 (midden in achtergrondreportage)

Inhoud: "anderhalve maand na de jodenhaatbeschuldiging komt Yeşilgöz alsnog met excuses."

Timing-effect

De term "jodenhaatbeschuldiging" wordt als feit gepresenteerd in een opsomming van fouten, zonder context over de inhoud van de beschuldiging of de uitkomst van de juridische procedure.

Samenvatting: De plaatsing van negatieve kwalificaties over de VVD vroeg in het segment en in de opening van de uitzending stuurt de interpretatie van alle volgende informatie. De timing versterkt de negatieve framing van de VVD.

8. SELECTIEVE VERONTWAARDIGING

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Verontwaardiging = bias. Selectieve verontwaardiging versterkt de bevinding. Score = verontwaardigingsgraad (0–5) + selectiviteit (0–5)

Definitie: Verontwaardiging bij bepaalde posities, maar niet bij vergelijkbare andere.

Methodisch beginsel (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd. Een reactie kan alleen als selectief worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere posities geen analoge reactie opleverden.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 04:05

Uitlokkende gebeurtenis: Yeşilgöz beschuldigt Douwe Bob van "jodenhaat" en trekt dit later terug.

Reactie: "anderhalve maand na de jodenhaatbeschuldiging komt Yeşilgöz alsnog met excuses."

Vergelijking

Geen vergelijkbaar geval waarbij een linkse politicus een publieke beschuldiging moest intrekken wordt in de uitzending behandeld.

Asymmetrie: De term "jodenhaatbeschuldiging" wordt als feit gepresenteerd in een negatieve opsomming; geen vergelijkbare kritische behandeling van andere politici die publieke beschuldigingen moesten intrekken.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 20:29 — 20:43

Uitlokkende gebeurtenis: Inwoners van Aalten organiseren een actie vóór een azc; eerder waren er demonstraties tégen.

Reactie: Voorstanders krijgen uitgebreide spreektijd (drie citaten); tegenstanders worden in één zin vermeld.

Vergelijking

Bij het VVD-verhaal krijgt de kritische stem (Van de Sanden) uitgebreide spreektijd; de verdedigende stem (VVD-leiding) wordt in één zin samengevat.

Asymmetrie: Consistent patroon: de stem die de redactionele lijn ondersteunt (pro-azc, pro-rechtsstaat-kritiek) krijgt meer ruimte dan de tegengestelde stem.

Verontwaardigingsgraad: 2/5

Selectiviteit: 2/5

Samenvatting: Er is een consistent maar niet extreem patroon van selectieve aandacht: stemmen die de impliciete redactionele lijn ondersteunen krijgen meer ruimte en worden positiever geframed dan tegengestelde stemmen. De verontwaardiging is niet intensief maar wel eenzijdig gericht.

9. VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe volledig beeldt de uitzending het onderwerp af?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 01:26

Ontbrekend perspectief: Inhoudelijke beoordeling van de asielmaatregelen door een onafhankelijke staatsrechtjurist.

Relevantie: Van de Sanden stelt dat de maatregelen "op gespannen voet staan met de rechtsstaat"; dit is een juridisch oordeel dat verificatie vereist.

Effect

De claim wordt als feit gepresenteerd; kijkers krijgen geen middelen om de juridische juistheid te beoordelen.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 11:29

Ontbrekend perspectief: Methodologische toelichting op de ETHOS-telling en de beperkingen ervan.

Relevantie: De onderzoekers zelf geven aan dat pas na vier tellingen een betrouwbaar landelijk beeld ontstaat (18:13); dit nuanceert de gepresenteerde cijfers aanzienlijk.

Effect

De cijfers (451 daklozen in Ede, 600+ in Zwolle) worden gepresenteerd als alarmerend zonder methodologische context.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 31:25

Ontbrekend perspectief: Kritische analyse van de energietransitie vanuit economisch of technisch perspectief.

Relevantie: De uitzending presenteert lokale initiatieven als veelbelovend zonder de kosten, schaalbaarheid of afhankelijkheid van subsidies kritisch te analyseren.

Effect

Het energietransitieverhaal krijgt een overwegend positieve toon zonder kritische tegenstem.

Samenvatting: De uitzending mist structureel onafhankelijke verificatie van centrale claims en kritische tegengeluiden bij alle drie de hoofdonderwerpen. Dit resulteert in een onvolledig en deels eenzijdig beeld.

Softfacts — 6 kwalitatieve technieken

10. FRAMING (Kader stellen)

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe wordt het onderwerp fundamenteel ingekaderd?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 02:47

Citaat	<i>"Het opstappen van Cees van de Sanden is een nieuw hoofdstuk in een thrillerboek van de VVD, waarvan de afloop nog ongewis is."</i>
Manipulatie	De VVD-situatie wordt geframed als een dramatische thriller met een onzekere afloop. Dit is geen neutrale beschrijving maar een narratief dat spanning en crisis suggereert.
Waarom problematisch	Kijkers worden aangespoord de VVD te zien als een partij in existentiële crisis, niet als een partij die intern debatteert — wat in elke democratische partij normaal is.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 07:00

Citaat	<i>"De PVV is een partij die we kennen van het doen van voorstellen die ingaan tegen democratische en rechtstatelijke waarden."</i>
Manipulatie	Dit wordt gepresenteerd als een vaststaand feit door de presentator, niet als de mening van Van de Sanden. De PVV wordt structureel geframed als antidemocratisch.
Waarom problematisch	Een regeringspartij met 37 zetels wordt als inherent antidemocratisch geframed zonder verificatie, hoor en wederhoor of nuancering.

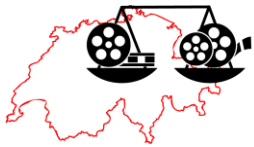
Bevinding 3:

Tijdstempel: 20:29

Citaat	<i>"Wij zijn voorstanders van een azc in ons dorp. Wij denken dat dat geluid ook gehoord moet worden in het dorp naast de geluiden die geweest zijn tegen een azc."</i>
Manipulatie	Het pro-azc-geluid wordt geframed als het "ook gehoorde" geluid dat recht heeft op aandacht, terwijl het anti-azc-geluid (dat eerder leidde tot uitstel van het plan) wordt gereduceerd tot een voorbij verleden.
Waarom problematisch	De framing suggereert dat het pro-azc-standpunt het correcte, inclusieve standpunt is; het anti-azc-standpunt wordt niet inhoudelijk behandeld.

Samenvatting: De uitzending gebruikt consequent dramatiserende en normatieve framing voor politieke onderwerpen. De VVD wordt als crisispartij geframed, de PVV als antidemocratisch, en het pro-azc-standpunt als het moreel juiste. Dit zijn redactionele keuzes die de neutraliteitsverplichting van de NPO onder druk zetten.

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

11. WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Welke taal wordt gebruikt? Welke connotaties worden gecreëerd?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 04:05

Citaat	"anderhalve maand na de jodenhaatbeschuldiging komt Yeşilgöz alsnog met excuses."
Manipulatie	"Jodenhaatbeschuldiging" is een extreem beladen term die suggereert dat Yeşilgöz iemand van jodenhaat heeft beschuldigd. De term wordt als feit gepresenteerd in een opsomming van fouten.
Waarom problematisch	Neutrale alternatief zou zijn: "na de beschuldiging dat haar uitspraken antisemitisch waren" of "na de controverse rond Douwe Bob". De gekozen formulering maximaliseert de negatieve connotatie.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 02:49

Citaat	"Dit is een campagne-nachtmerrie voor de VVD."
Manipulatie	"Nachtmerrie" is een emotioneel geladen term die catastrofale connotaties heeft. Dit is een oordeel, geen beschrijving.
Waarom problematisch	Neutraal alternatief: "Dit is een tegenvaller voor de VVD in de campagneperiode." De gekozen term stuurt de emotionele beleving van de kijker.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 08:09

Citaat	"de omvolkingstheorie in de Eerste Kamer had verkondigd."
Manipulatie	"Omvolkingstheorie" is een term die in het publieke debat sterk geassocieerd is met extreemrechts en gewelddadige aanslagen. "Verkondigd" heeft religieuze connotaties (prediken, dogma). De combinatie suggereert gevaarlijk extremisme.
Waarom problematisch	Neutraal alternatief: "uitspraken had gedaan over demografische veranderingen" of "een controversiële theorie had aangehaald". De gekozen formulering maximaliseert de negatieve associatie.

Samenvatting: De woordkeuze in het politieke segment is consequent negatief geladen voor de VVD en PVV. Termen als "nachtmerrie", "jodenhaatbeschuldiging" en "omvolkingstheorie verkondigd" zijn geen neutrale beschrijvingen maar normatieve oordelen die als feit worden gepresenteerd.

12. MODERATIEGEDRAG

5/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Asymmetrieën in doorvragen, onderbrekingen, sympathiebetuigingen.

Methodisch beginsel (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd. Een interventie kan alleen als asymmetrisch worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere gasten geen analoge interventie opleverden.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 07:05

Uitlokkende gebeurtenis: Van de Sanden heeft uitgelegd waarom hij nu pas vertrekt ondanks eerdere bezwaren.

Citaat (presentator)

"Waarom heeft u toen niet gedacht: Ik ga hier niet aan meewerken?"

Vergelijking

Er is geen vergelijkbaar geval in de uitzending waarbij een gast van links of progressief spectrum kritisch wordt bevraagd over inconsistentie in zijn of haar standpunten.

Asymmetrie: De vraag is kritisch en legitiem, maar er is geen vergelijkbaar kritisch doorvragen bij andere gasten in de uitzending. Niet volledig aantoonbaar asymmetrisch door gebrek aan vergelijkingsmateriaal.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 08:35

Uitlokkende gebeurtenis: Van de Sanden neemt zijn zetel mee bij zijn vertrek.

Citaat (presentator)

"U neemt uw zetel mee, dat mag volgens de grondwet. Maar je zou ook kunnen zeggen: Mensen hebben niet op u persoonlijk gestemd."

Vergelijking

Geen vergelijkbaar geval in de uitzending waarbij een gast kritisch wordt bevraagd over democratische legitimiteit van zijn handelen.

Asymmetrie: De vraag is kritisch en terecht, maar de presentator accepteert het antwoord van Van de Sanden zonder verdere doorvraag, terwijl de vraag over democratische legitimiteit substantieel is.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 11:09

Uitlokkende gebeurtenis: Van de Sanden heeft zijn vertrek uitgelegd.

Citaat (presentator)

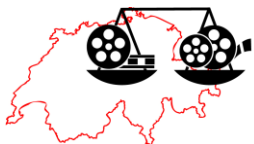
"Op wie gaat u nu stemmen op 29 oktober?" / "Dat wordt niet de VVD?"

Vergelijking

Geen vergelijkbaar geval.

Asymmetrie: De vraag naar stemgedrag is een zachte afsluiting die Van de Sanden de gelegenheid geeft zijn afstand van de VVD te bevestigen. Dit is een sympathieke afsluiting, niet een kritische.

Samenvatting: Het moderatiegedrag is overwegend faciliterend ten opzichte van Van de Sanden. Kritische vragen worden gesteld maar niet doorgezet; de afsluiting is sympathiek. Er is geen vergelijkingsmateriaal voor andere gasten

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

in de uitzending, waardoor volledige asymmetrie niet aantoonbaar is, maar de toon is consistent ondersteunend voor de boodschap van de gast.

13. VRAGEN-ASYMMETRIE

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Verschillende hardheid/zachtheid van vragen aan verschillende personen.

Asymmetrie 1:

Aan Van de Sanden, 07:05: "Waarom heeft u toen niet gedacht: Ik ga hier niet aan meewerken?" — kritisch/hard

Aan Van de Sanden, 01:43: "Heeft u veel reacties gekregen uit VVD-kring? Wat zeggen ze?" — zacht/open

Vergelijking

De harde vraag wordt gesteld maar niet doorgezet; de zachte open vragen domineren het interview. De VVD-leiding krijgt geen gelegenheid om harde vragen te beantwoorden.

Asymmetrie 2:

Aan Saskia Dekkers, 30:33: "Als je het allemaal optelt, ook de hang naar een sterke leider en het uitschakelen van het parlement en instabiele economische situatie, dat klinkt toch heel zorgwekkend?" — suggestief/sturend

Aan Saskia Dekkers, 24:30: "Hebben deze woorden de situatie minder ingewikkeld of juist nog ingewikkelder geworden?" — open/neutraal

Vergelijking

De presentator stelt een suggestieve vraag die het antwoord al bevat ("dat klinkt toch heel zorgwekkend?"), wat Dekkers uitnodigt tot bevestiging in plaats van analyse.

Samenvatting: De vragen aan Van de Sanden zijn overwegend open en faciliterend; de enkele kritische vraag wordt niet doorgezet. De vragen aan Dekkers bevatten suggestieve formuleringen die de gewenste antwoorden al impliceren. Er is geen vergelijkingsmateriaal voor vragen aan vertegenwoordigers van de bekritiseerde partijen.

14. FALSE BALANCE

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Kunstmatige evenwichtigheid ondanks feitelijk onevenwicht.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 20:29 — Constructie: Pro-azc-inwoners krijgen drie citaten; anti-azc-demonstranten worden in één zin vermeld.

Analyse

Er is geen sprake van false balance in de klassieke zin (twee gelijkwaardige kanten presenteren); eerder het omgekeerde: één kant krijgt substantieel meer ruimte zonder dat dit als onevenwichtig wordt gemarkeerd. De uitzending suggereert impliciet dat het pro-azc-geluid het "ook gehoorde" geluid is, terwijl het anti-azc-geluid eerder de politieke besluitvorming beïnvloedde.

Samenvatting: Er is geen klassieke false balance in de uitzending; eerder een structurele onevenwichtigheid waarbij één perspectief dominant is. De score is laag omdat false balance als techniek niet prominent aanwezig is.

15. AGENDA-SETTING

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wat geldt als normaal/vanzelfsprekend? Wat komt niet op de agenda?

Bevinding 1:

Agenda-element: De energietransitie wordt als onvermijdelijk en wenselijk gepresenteerd; de vraag is niet óf maar hóe.

Tijdstempel: 31:25 — Bewijs: "Hoe veelbelovend dit soort lokale initiatieven ook zijn, ze kunnen niet zonder hulp van het Rijk."

Alternatieve agenda: De vraag of de huidige energietransitiedoelen realistisch, betaalbaar en democratisch gelegitimeerd zijn, komt niet aan bod. Alternatieven zoals kernenergie (VVD- en NSC-standpunt) worden niet besproken.

Bevinding 2:

Agenda-element: De samenwerking van de VVD met de PVV wordt als inherent problematisch voor de rechtsstaat gepresenteerd.

Tijdstempel: 06:39 — Bewijs: "Er was toen al een nieuw kabinet waarin uw partij ging samenwerken met de PVV."

Alternatieve agenda: De vraag of de PVV-standpunten daadwerkelijk de rechtsstaat schenden (juridische toetsing), of de vraag of de coalitie ook positieve resultaten heeft geboekt, komt niet aan bod.

Bevinding 3:

Agenda-element: Dakloosheid wordt gepresenteerd als een groeiend probleem dat meer overheidsinterventie vereist.

Tijdstempel: 36:44 — Bewijs: "Uit Den Haag? Uit Den Haag."

Alternatieve agenda: De vraag of de oorzaken van dakloosheid ook liggen bij individuele keuzes, verslavingsproblematiek of migratiedruk op de woningmarkt, komt niet aan bod.

Samenvatting: De uitzending stelt een agenda waarbij energietransitie, rechtsstaat-bescherming en overheidsinterventie bij dakloosheid als vanzelfsprekende normen worden gepresenteerd. Alternatieve perspectieven die de huidige coalitie vertegenwoordigt, komen niet op de agenda.

HOOFDSTUK 4 — TOTAALBEOORDELING

Overzicht Individuele Scores

Nr.	Criterium	Type	Score	Hoofdbevinding (1 zin)
1	Expertenkeuze	H	6	Eenzijdige expertenkeuze: alleen de VVD-criticus aan het woord, geen onafhankelijke juridische of politieke experts.
2	Bronkeuze	H	5	Anonieme bronnen via RTL en niet-geverifieerde claims via Van de Sanden zonder primaire bronvermelding.
3	Tijdsverdeling	H	5	VVD-crisissegment domineert; bekritiseerde partijen (VVD-leiding, PVV) krijgen geen spreektijd.
4	Weglaten	H	7	Structureel ontbreken van hoor en wederhoor voor VVD-leiding, PVV en azc-tegenstanders.
5	Cijfergebruik	H	3	Peilingscijfers en dakloosheidscijfers zonder trendcontext of methodologische nuancering gepresenteerd.
6	Schuld door associatie	H	6	PVV geframed als inherent antidemocratisch via "omvolkingstheorie" en "rechtsstaat"-associaties zonder hoor en wederhoor.
7	Timing	H	5	Negatieve kwalificaties over VVD vroeg in segment en in opening geplaatst, wat interpretatie stuurt.
8	Selectieve Verontwaardiging	H	4	Consistent maar niet extreem patroon: stemmen die de redactionele lijn ondersteunen krijgen meer ruimte.
9	Volledigheid	H	6	Structureel ontbreken van onafhankelijke verificatie en kritische tegengeluiden bij alle drie hoofdonderwerpen.
10	Framing	S	6	VVD als "thrillerboek", PVV als antidemocratisch, energietransitie als onvermijdelijk — normatieve frames als feit gepresenteerd.
11	Woordkeuze	S	6	"Nachtmerrie", "jodenhaatbeschuldiging", "omvolkingstheorie verkondigd" — emotioneel geladen termen als neutrale beschrijvingen.
12	Moderatiegedrag	S	5	Faciliterend ten opzichte van Van de Sanden; kritische vragen niet doorgezet; sympathieke afsluiting.
13	Vragen-Asymmetrie	S	5	Open en faciliterende vragen aan Van de Sanden; suggestieve vragen aan Dekkers; geen vragen aan bekritiseerde partijen.
14	Schijnbalans	S	3	Geen klassieke false balance; eerder structurele onevenwichtigheid waarbij één perspectief dominant is.
15	Agenda-Setting	S	6	Energietransitie, rechtsstaat en overheidsinterventie als vanzelfsprekende normen; coalitie-alternatieven komen niet op de agenda.

Resultaten

- HARDFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 1-9): 5.2 / 10

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung **Association suisse** pour une information équilibrée **Associazione svizzera** per un reporting equilibrato

- SOFTFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 10-15): 5.2 / 10
- TOTAALSCORE (gemiddelde alle 15 criteria): 5.2 / 10

Dominante Technieken

- 1. Weglaten / Selectieve Omissie (Score 7):** De uitzending laat structureel de stemmen weg van partijen en personen die bekritiseerd worden. De VVD-leiding, de PVV en de azc-tegenstanders krijgen geen spreektijd, terwijl hun standpunten wel inhoudelijk worden beoordeeld. Dit is de meest impactvolle techniek in de uitzending.
- 2. Framing (Score 6):** De VVD wordt consequent geframed als een partij in existentiële crisis ("thrillerboek", "nachtmerrie"), de PVV als inherent antidemocratisch, en de energietransitie als onvermijdelijk. Deze frames worden als feit gepresenteerd, niet als redactionele keuze.
- 3. Guilt by Association (Score 6):** De PVV wordt via de termen "omvolkingstheorie" en "antidemocratisch" geassocieerd met extremisme, zonder dat de partij de gelegenheid krijgt te reageren. De VVD wordt door associatie mede-verantwoordelijk gesteld voor deze kwalificaties.

Kernboodschappen van de Uitzending

**BOODSCHAP 1 (INHOUDELIJK): ** "De VVD heeft haar liberale kernwaarden verraden door samen te werken met de antidemocratische PVV."

Techniek: Framing, guilt by association, selectieve omissie — Bewijs: 01:26, 07:00, 08:09

**BOODSCHAP 2 (PERSOONLIJK): ** "Cees van de Sanden is een principiële klokkenluider die zijn persoonlijk belang opoffert voor de rechtsstaat."

Techniek: Expertenkeuze, moderatiedrag, timing — Bewijs: 00:24, 02:47, 11:07

**BOODSCHAP 3 (MAATSCHAPPELIJK): ** "Consistent klimaatbeleid en overheidssteun zijn noodzakelijk voor de energietransitie en de aanpak van dakloosheid."

Techniek: Agenda-setting, framing, selectieve omissie — Bewijs: 36:44, 37:00, 16:04

Motivering: De uitzending scoort 5.2/10, wat wijst op duidelijke eenzijdigheid. De combinatie van structurele omissie van hoor en wederhoor, normatieve framing van politieke partijen en agenda-setting die de huidige coalitie-agenda negeert, resulteert in een uitzending die niet voldoet aan de pluriformiteits eis van Mediawet Art. 2.1. De eenzijdigheid is niet extreem maar wel consistent aanwezig over meerdere onderwerpen en technieken.

CONCLUSIE

De uitzending vertoont een consistent patroon van eenzijdige berichtgeving dat zich manifesteert in meerdere technieken tegelijk. Het VVD-segment mist fundamenteel hoor en wederhoor: de partijleiding en de PVV worden inhoudelijk beoordeeld zonder de gelegenheid te krijgen te reageren, wat in strijd is met de journalistieke norm van wederhoor en de pluriformiteits eis van Mediawet Art. 2.1. De woordkeuze ("nachtmerrie", "jodenhaatbeschuldiging", "omvolkingstheorie verkondigd") is normatief en emotioneel geladen, niet neutraal beschrijvend. Het energietransitieverhaal en het dakloosheidsverhaal zijn inhoudelijk minder problematisch maar missen eveneens kritische tegengeluiden en beleidsverantwoordelijken op rijksniveau. De totaalscore van 5.2/10 plaatst de uitzending in de categorie "duidelijke eenzijdigheid", wat een structureel aandachtspunt vormt voor de NPO in het kader van haar wettelijke pluriformiteitsverplichting.

TOTAAL EVALUATIE VAN DE 15 CRITERIA

Individuele scores — Alle 15 criteria

Nr.	Criterium	Score	Classificatie
1	EXPERTENKEUZE	6	●●●
2	BRONKEUZE	5	●●●
3	TIJDSVERDELING	5	●●●
4	WEGLATEN (Selectieve Omissie)	7	●●●●
5	CIJFERGEBRUIK	3	●●
6	GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)	6	●●●
7	TIMING	5	●●●
8	SELECTIEVE VERONTWAARDIGING	4	●●
9	VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)	6	●●●
10	FRAMING (Kader stellen)	6	●●●
11	WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN	6	●●●
12	MODERATIEGEDRAG	5	●●●
13	VRAGEN-ASYMMETRIE	5	●●●
14	FALSE BALANCE	3	●●
15	AGENDA-SETTING	6	●●●

HARDFACTS-SCORE (1-8)

5.2/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

SOFTFACTS-SCORE (9-14)

5.2/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

TOTAALSCORE

5.2/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

Gemiddelde van Hardfacts en Softfacts

SLEUTEL — Betekenis van de scores

Individuele scores per criterium (0–10)

0	Geen bevinding	Geen relevante afwijking vastgesteld.
1–2	Zwakke bevinding	Lichte afwijking zonder wezenlijke aantasting van de evenwichtigheid.
3–4	Lichte tot matige bevinding	Herkenbare tendens; geringe tot matige impact.
5	Matige bevinding met impact	Relevante onevenwichtigheid die het meningsvormingspotentieel van het publiek beïnvloedt.
6	Aanzienlijke bevinding (drempel)	Scores vanaf 6 worden aangemerkt als 'aanzienlijke bevindingen'.
7	Aanzienlijke bevinding	Duidelijke, goed gedocumenteerde onevenwichtigheid met duidelijke impact.
8–9	Ernstige bevinding	Uitgesproken onevenwichtigheid; meerdere gedocumenteerde individuele bevindingen in dit criterium.
10	Maximale ernst	Systematische, doorgaande onevenwichtigheid in dit criterium.

Geaggregeerde afwijkingsindex — Interpretatiebereiken

0.0 – 2.5	Onopvallend	Geen wezenlijke patronen waarneembaar; uitzending voldoet aan het evenwichtigheidsgebod.
2.6 – 4.0	Lichte onevenwichtigheid	Geïsoleerde afwijkingen; statistisch zichtbaar, maar binnen tolerantiebereik.
4.1 – 6.0	Aanzienlijke onevenwichtigheid	Meerdere aanzienlijke bevindingen; relevante aantasting van perspectiefverscheidenheid.
6.1 – 8.0	Ernstige afwijking van het evenwichtigheidsgebod. Hoge mate van afwijking	Uitgesproken patronen over uitzendingen heen; hoge impact.
8.1 – 10	Fundamentele systemische eenzijdigheid. Zeer hoge mate van bias	Maximale ernst over bijna alle criteria; systematisch eenzijdige berichtgeving.

Partijpolitieke bias (-5 tot +5)

-5 tot -3	Sterk benadeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk benadeeld.
-2 tot -1	Licht benadeeld	Herkenbaar maar gering nadeel.
0	Neutraal	Geen waarneembare bevoordeling of benadeling.
+1 tot +2	Licht bevoordeeld	Herkenbare maar geringe bevoordeling.
+3 tot +5	Sterk bevoordeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk bevoordeeld.

HOOFDSTUK 5 — JURIDISCHE INKADERING (Mediawet Art. 2.1)

Beoordeling op grond van Mediawet Art. 2.1

De Mediawet vereist pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving door de publieke omroep.

Overtreding 1:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — pluriformiteit en evenwichtigheid

Feitelijke omschrijving: De PVV, de grootste regeringspartij met 37 zetels, wordt in de uitzending gekarakteriseerd als een partij "die we kennen van het doen van voorstellen die ingaan tegen democratische en rechtstatelijke waarden" (07:00) en als partij die de "omvolkingstheorie" heeft "verkondigd" (08:09), zonder dat de partij de gelegenheid krijgt te reageren op deze kwalificaties.

Bewijs: Tijdstempel 07:00 — Citaat: "De PVV is een partij die we kennen van het doen van voorstellen die ingaan tegen democratische en rechtstatelijke waarden." Tijdstempel 08:09 — Citaat: "de omvolkingstheorie in de Eerste Kamer had verkondigd."

Beoordeling: Het presenteren van normatieve politieke oordelen over een regeringspartij als vaststaande feiten, zonder hoor en wederhoor, is in strijd met de pluriformiteitseis. De NPO is verplicht een breed spectrum van politieke opvattingen te vertegenwoordigen; het eenzijdig framen van de grootste regeringspartij als antidemocratisch zonder wederhoor voldoet niet aan deze eis.

Overtreding 2:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — evenwichtigheid en onafhankelijkheid

Feitelijke omschrijving: Het VVD-segment () presenteert uitsluitend de kritische stem van een vertrekkend senator, aangevuld met een achtergrondreportage die uitsluitend negatieve aspecten van het VVD-leiderschap belicht (Douwe Bob-affaire, peilingsdaling, interne onrust). De VVD-partijleiding krijgt geen spreektijd; haar reactie wordt samengevat in één zin door de presentator (01:39).

Bewijs: Tijdstempel 01:39 — Citaat: "We spraken de VVD en die zeggen overvallen te zijn door uw besluit." Tijdstempel 02:49 — Citaat: "Dit is een campagne-nachtmerrie voor de VVD."

Beoordeling: Het ontbreken van hoor en wederhoor voor de bekritiseerde partij, gecombineerd met normatieve kwalificaties als "campagne-nachtmerrie", is in strijd met de evenwichtigheidseis van Mediawet Art. 2.1. Dit geldt temeer omdat de uitzending drie weken voor verkiezingen wordt uitgezonden, waardoor de impact op de politieke meningsvorming van kijkers significant is.

Overtreding 3:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — pluriformiteit

Feitelijke omschrijving: Het azc-segment in Aalten (20:16-21:08) presenteert uitsluitend voorstanders van een azc. Tegenstanders, die eerder door demonstraties het plan hadden uitgesteld, worden in één zin vermeld maar krijgen geen spreektijd.

Bewijs: Tijdstempel 20:43 — Citaat: "In mei waren er in Aalten juist demonstraties tegen een asielzoekerscentrum. Daardoor werd het plan om een azc in de plaats te vestigen uitgesteld."

Beoordeling: Het vermelden maar niet aan het woord laten van een substantieel deel van de bevolking dat eerder politieke invloed heeft uitgeoefend, is in strijd met de pluriformiteitseis. De uitzending suggereert impliciet dat het pro-azc-standpunt het correcte standpunt is.

Totaalbeoordeling Mediawet Art. 2.1

De uitzending vertoont op drie afzonderlijke onderdelen tekortkomingen die in strijd zijn met de pluriformiteits- en evenwichtigheidseis van Mediawet Art. 2.1. De meest ernstige overtreding betreft het ontbreken van hoor en wederhoor voor de PVV bij ernstige kwalificaties over haar democratische gehalte, en het ontbreken van spreektijd voor de VVD-partijleiding bij fundamentele kritiek op haar koers. Hoewel individuele uitzendingen niet aan de volledige

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

pluriformiteitseis hoeven te voldoen (de wet beoordeelt het totale aanbod), is het patroon van eenzijdigheid over meerdere onderwerpen in één uitzending een aanwijzing voor structurele redactionele keuzes die de onafhankelijkheidseis onder druk zetten. De NPO dient in het kader van haar wettelijke verantwoordelijkheid te waarborgen dat vergelijkbare kwalificaties over oppositiepartijen of andere politieke stromingen met dezelfde kritische distantie worden behandeld.

HOOFDSTUK 6 — Brondieptecheck

1. Raad van State (geciteerd via Van de Sanden, 05:31)

- 1. FINANCIERING:** Staatsorgaan, volledig publiek gefinancierd door het Rijk. Onafhankelijk advies- en rechtsprekend orgaan.
- 2. MANDAAT:** Het mandaat van de Raad van State is het geven van onafhankelijk juridisch advies over wetgeving. Dit is volledig compatibel met een neutrale beoordeling van de asielnoodmaatregelen.
- 3. BELANGENCONFLICT:** Geen institutioneel belang bij een bepaalde politieke uitkomst. Wel institutioneel belang bij het handhaven van de eigen autoriteit als adviseur.
- 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:**
  - D1 Belangenconflict: +2 — Geen direct belang bij politieke uitkomst.
  - D2 Persoonlijk risico: +1 — Institutionele reputatie op het spel bij onjuiste adviezen.
  - D3 Vakbekwaamheid: +2 — Hoogste juridische adviesorgaan van Nederland; volledig bevoegd.
  - D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent in het toetsen van wetgeving aan rechtstatelijke normen.
  - D5 Emotionalisering vs. data: +2 — Juridische adviezen zijn datagedreven en formeel.
  - D6 Bronniveau: -2 — In de uitzending secundaire bron; geciteerd via Van de Sanden, niet primair.

TOTAAL: +6 → BRONLICHT: GROEN

- 5. TEGENSTEM:** Het advies zelf wordt niet geciteerd of getoond; de interpretatie van Van de Sanden ("duidelijk negatief oordeel") is niet geverifieerd. Een primaire citaat uit het advies had de claim versterkt of genuanceerd.

2. ETHOS-telling / dakloosheidsonderzoek (geciteerd 11:29)

- 1. FINANCIERING:** Niet vermeld in de uitzending. ETHOS (European Typology of Homelessness and Housing Exclusion) is een Europees kader; de Nederlandse uitvoering wordt vermoedelijk gefinancierd door gemeenten, het Rijk of de Federatie Opvang. Financiering niet transparant gemaakt.
- 2. MANDAAT:** Onderzoek naar dakloosheid; mandaat is compatibel met neutrale telling, maar uitvoerende organisaties (opvangorganisaties) hebben belang bij het aantonen van groeiende problematiek.
- 3. BELANGENCONFLICT:** Opvangorganisaties die de telling uitvoeren of financieren hebben institutioneel belang bij het aantonen van groeiende dakloosheid (financiering, politieke aandacht, relevantie). Dit is een potentieel structureel belangenconflict.
- 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:**
  - D1 Belangenconflict: -1 — Potentieel belang bij het aantonen van groeiende problematiek.
  - D2 Persoonlijk risico: +1 — Onderzoekers riskeren reputatie bij methodologische fouten.
  - D3 Vakbekwaamheid: +1 — Gestandaardiseerde Europese methodologie; maar lokale uitvoering varieert.
  - D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent met eerdere ETHOS-tellingen in andere landen.
  - D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Cijfermatig, maar selectie van cases is emotioneel geladen.
  - D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron; onderzoekers zelf komen niet aan het woord.

TOTAAL: +3 → BRONLICHT: GEEL

- 5. TEGENSTEM:** Geen onafhankelijke methodologische beoordeling van de telling. De onderzoekers zelf geven aan dat pas na vier tellingen een betrouwbaar landelijk beeld ontstaat (18:13); dit nuanceert de gepresenteerde cijfers aanzienlijk maar wordt niet prominent benadrukt.

3. Peilingwijzer (geciteerd 03:00)

- 1. FINANCIERING:** Peilingwijzer is een aggregaat van meerdere peilingbureaus (Ipsos, I&O Research, Kantar); methodologisch transparant en publiek toegankelijk.
- 2. MANDAAT:** Aggregeren van peilingen voor betrouwbaarder zetelverdeling; mandaat is compatibel met neutrale weergave.
- 3. BELANGENCONFLICT:** Geen direct politiek belang. Wel commercieel belang bij zichtbaarheid en gebruik van de tool.
- 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:**
  - D1 Belangenconflict: +2 — Geen politiek belang.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- D2 Persoonlijk risico: +1 — Reputatie afhankelijk van nauwkeurigheid.
- D3 Vakbekwaamheid: +2 — Gestandaardiseerde statistische methodologie.
- D4 Meningsconsistentie: +2 — Consistent in methodologie.
- D5 Emotionalisering vs. data: +2 — Volledig datagedreven.
- D6 Bronniveau: +1 — Aggregeert van primaire peilingen; één stap verwijderd.

TOTAAL: +10 → BRONLICHT: GROEN

5. TEGENSTEM: Geen methodologische toelichting in de uitzending; betrouwbaarheidsmarges niet vermeld. De range "13 tot 17 zetels" impliceert al onzekerheid maar wordt niet als zodanig geduid.

BELANGRIJK: "Erkend" is geen inhoudelijke kwalificatie. Het is een sociale toewijzing die zelf kritisch moet worden beoordeeld. Geen van de geciteerde bronnen in deze uitzending wordt als "erkend" gepresenteerd, maar de Raad van State en de ETHOS-telling worden impliciet als gezaghebbend behandeld zonder dat hun beperkingen worden benoemd.

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
Raad van State (geciteerd via Van de Sanden, 05:31)	+2	+1	+2	+1	+2	-2	+6	GROEN
ETHOS-telling / dakloosheidsonderzoek (geciteerd 11:29)	-1	+1	+1	+1	+1	0	+3	GEEL
Peilingwijzer (geciteerd 03:00)	+2	+1	+2	+2	+2	+1	+10	GROEN

Juridische en methodologische toelichting

Geen feitelijke vaststelling	De gepresenteerde resultaten vormen geen feitelijke vaststellingen over individuele personen, redacties of uitzendingen. Ze zijn het product van een gestandaardiseerde operationalisering, niet een vaststelling van individuele verantwoordelijkheid.
Geen juridisch oordeel	De geaggregeerde afwijkingsindex vervangt geen juridische beoordeling op grond van Mediawet 2008 Art. 2.1. De beoordeling of een specifieke uitzending wettelijke vereisten schendt, is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de bevoegde instanties (in het bijzonder Commissariaat voor de Media).
Geen causaliteitsbewijs	Statistische correlaties mogen niet worden geïnterpreteerd als bewijs van causale verbanden of redactionele intenties. Afwijkingswaarden kunnen worden beïnvloed door onderwerpkeuze, nieuwsomgeving, politieke controversialiteit of formatlogica.
Geen oordeel over intentie	De analyse meet waarneembare structuurkenmerken van uitzendingen. Een score van 7 betekent dat een aanzienlijke onevenwichtigheid is vastgesteld — niet dat de redactie dit bedoelde. De methodologie doet geen uitspraken over motieven of strategische doelstellingen.
Heuristisch vergelijkingsinstrument	De index dient voor vergelijkende patroonherkenning over duizenden uitzendingen, niet voor precieze metrische meting van individuele bijdragen. Drempelwaarden dienen als heuristische oriëntatie, niet als scherpe juridische kwalificatie.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

BIJLAGE 1: NATIONALE WETGEVING

Wettelijke basis Nederland — NPO

Wet

Mediawet 2008

Relevante artikelen

- Art. 2.1 (Publieke mediaopdracht): De publieke mediadienst voorziet in onafhankelijke, pluriforme, evenwichtige informatievoorziening van hoge journalistieke kwaliteit. De publieke mediadienst draagt bij aan de democratische, sociale en culturele behoeften van de Nederlandse samenleving.
- Art. 2.1 lid 2: De publieke mediadienst weerspiegelt de maatschappelijke diversiteit van Nederland.
- Art. 2.88: Redactionele onafhankelijkheid en journalistieke standaarden zijn gewaarborgd. De programma's worden gemaakt onder redactionele verantwoordelijkheid van de omroepverenigingen.

Kernverplichtingen

---

1. **Onafhankelijkheid:** Onafhankelijke informatievoorziening
2. **Pluriformiteit:** Pluriforme berichtgeving
3. **Evenwichtigheid:** Evenwichtige informatie van hoge journalistieke kwaliteit
4. **Maatschappelijke diversiteit:** Weerspiegeling van de Nederlandse samenleving

Toezichthouder

- Commissariaat voor de Media (CvdM): Mediatoezicht, naleving Mediawet
- NPO Ombudsman: Interne klachteninstantie

Klachtenprocedure

---

1. NPO Ombudsman
2. Commissariaat voor de Media
3. Rechtbank (bestuursrechter)

BIJLAGE 2: WETENSCHAPPELIJKE BRONNEN

Literatuur

- Bennett, W. L. (1990). Toward a theory of press-state relations in the United States. *Journal of Communication*, 40(2), 103–125.
- Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*. Free Press.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58.
- fög – Forschungszentrum Öffentlichkeit und Gesellschaft (2024). *Jahrbuch Qualität der Medien 2024*. Schwabe.
- Gilardi, F., Alizadeh, M. & Kubli, M. (2023). ChatGPT outperforms crowd workers for text-annotation tasks. *PNAS*, 120(30).
- Iyengar, S. & Kinder, D. R. (1987). *News that matters: Television and American opinion*. University of Chicago Press.
- Jolly, S. et al. (2022). Chapel Hill Expert Survey trend file, 1999–2019. *Electoral Studies*, 75, 102420.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology* (2nd ed.). Sage.
- McCombs, M. E. & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187.
- Shoemaker, P. J. & Vos, T. P. (2009). *Gatekeeping theory*. Routledge.
- SVFAB (2026). *Methodenbericht v4.1: Zählbare Kriterien und Multi-Modell-Kreuzvalidierung*.
- Törnberg, P. (2023). ChatGPT-4 outperforms experts and crowd workers in annotating political Twitter messages. arXiv:2304.06588.

SVFAB Working Papers

- Schläpfer, D. (2026). Systematic AI-Assisted Analysis of Public Broadcaster Impartiality: A Scalable Methodological Framework for Measuring Structural Bias in Public Service Media. [SSRN 6688478](#)
- Schläpfer, D. (2026). Measuring Editorial Noise: A Retrospective Suppression Index for Public Broadcasting Content Analysis. [SSRN 6733280](#)
- Schläpfer, D. (2026). Source Traffic Light: A Six-Dimensional Credibility Framework for Systematic Source Assessment in Public Service Media. [SSRN 6733880](#)

David Schläpfer — ORCID: 0009-0000-5671-9266

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Evaluaties en lidmaatschap bij SVFAB

Op SVFAB.ch vindt u gedetailleerde evaluaties en kunt u ook analyses laten maken voor elke uitzending naar keuze (wordt apart gefactureerd).

Om de kwaliteit van ons werk te waarborgen, zijn wij afhankelijk van lidmaatschaps- en donateurbijdragen.

Contact en meer informatie:

www.SVFAB.ch | Kontakt@SVFAB.ch

Bankgegevens: PostFinance – POFICHBE

IBAN: CH32 0900 0000 1675 6251 1

Begunstigde: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

De volgende boeken zijn verkrijgbaar bij SVFAB

Bestellingen via www.svfab.ch of kontakt@svfab.ch

Onevenwichtige berichtgeving is het antwoord op het halveringsinitiatief in Zwitserland: hier worden de manipulatietechnieken in detail uitgelegd, te beginnen bij de selectie van medewerkers en de bronselectie. Vervolgens worden 15 principes uitgelegd: weglating, framing, temporele framing, schuld door associatie, emotionalisering, contextverwijdering en nog veel meer, geïllustreerd met talrijke voorbeelden. Bovendien wordt zichtbaar waar wij zelf deze technieken toepassen – dat bevordert niet alleen inzicht maar ook empathie.

Optioneel wordt het boek geleverd met **speelkaarten**.

Ook verkrijgbaar als **luisterboek**.

Het interview is geen gesprek. Het is een podium – en iemand anders heeft het script geschreven.

Wie dat niet weet, levert materiaal. Goede citaten die verkeerd geknipt worden. Juiste uitspraken die in de verkeerde context belanden. Eerlijke antwoorden die als bekentenissen worden geframed.

Dit boek is geen mediakritiekboek. Het is een gereedschapskist – voor iedereen die een microfoon voor zich heeft en wil weten wat ze eraan kunnen doen. 7 hoofdstukken. 7 tools: Wat een interview werkelijk is. De 7 meest voorkomende valkuilen. De drie basisprincipes van soevereiniteit – verankeren, herkaderen, begrenzen. Voorbereiding in één uur. Lichaam en stem. Wat te doen als het misgaat. En wat telt na het interview.

Voor politici, activisten, ondernemers, klokkenluiders – voor iedereen die in de schijnwerpers staat en wil begrijpen hoe het spel werkt.

Zodat ze stoppen met meespelen – en beginnen het te vormgeven.

In A5-formaat. Direct. Ter voorbereiding, ter raadpleging, ter nabespreking en bij moeilijkheden

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Je denkt dat je de wereld ziet. In Wirklichkeit siehst du den Rahmen, den jemand um sie gelegt hat. Framing ist die älteste und eleganteste Manipulationstechnik der wereld ziet. Sie verändert nicht die Fakten – sie verändert, was wir aus den Fakten machen. Wie wir fühlen. Was wir glauben. Wie wir entscheiden. Und sie funktioniert – weil wir alle mitmachen. Täglich. Unbewusst. Auch du. Dieses Buch ist kein trockenes Lehrbuch. Es ist ein Übungsbuch – spielerisch, direkt, voller Beispiele aus dem echten Leben. Du lernst nicht nur, wie andere dich framen. Du lernst, wie du selbst framest – und wie du es bewusst und fair einsetzen kannst.

Want wie framing begrijpt, ziet de wereld helderder. Hoort nieuws anders. Voert gesprekken zelfverzekerder. En laat zich niet meer zo makkelijk een kader opdringen dat iemand anders heeft gekozen. Met vele oefeningen en concrete voorbeelden uit politiek, media en het dagelijks leven – en af en toe een glimlach.

Framing met stijl. Omdat het kader alles verandert.